

Spis treści

Wykaz skrótów	XI
Bibliografia	XV
Wprowadzenie	1
Rozdział I. Koncepcyjne podstawy wyróżnienia interesów ofiary przestępstwa	9
§ 1. Interesy ofiary przestępstwa w świetle koncepcji sprawiedliwości naprawczej	9
I. Założenia koncepcji sprawiedliwości naprawczej	9
II. Sprawiedliwość naprawcza w kontekście międzynarodowym ..	22
III. Sprawiedliwość naprawcza a instrumenty służące jej realizacji	27
IV. Podsumowanie	36
§ 2. Sprawiedliwość naprawcza a inne koncepcje sprawiedliwości	37
I. Sprawiedliwość naprawcza a retributywna	37
II. Sprawiedliwość naprawcza a prewencyjna	44
1. Prewencyjny aspekt kary kryminalnej a społeczne oczekiwania dotyczące reakcji na przestępstwo	44
2. Instrumenty prewencyjne alternatywne względem kary kryminalnej	54
§ 3. Podsumowanie	60
Rozdział II. Ofiara przestępstwa a jej kompensacyjne i prewencyjne interesy – uwagi ogólne	65
§ 1. Wprowadzenie	65
§ 2. Ofiara i jej interesy	67
I. Ofiara przestępstwa	67
1. Ofiara w aktach prawa międzynarodowego	67
2. Ofiara a pokrzywdzony	69
3. Ofiara potencjalna a rzeczywista	79
II. Problem wiktymizacji a potrzeby i interesy ofiary	82
III. Podsumowanie	89
§ 3. Kompensacyjne interesy ofiary a naprawienie szkody	90
I. Pojęcie szkody w prawie karnym	90
1. Skutek a szkoda	90

2. Szkoda jako ustawowe znamię i jako przedmiot materialnego naprawienia	94
3. Szkoda jako przedmiot moralnego zadośćuczynienia	101
4. Podsumowanie	108
II. Naprawienie szkody w prawie karnym	109
1. Naprawienie szkody w ramach reakcji karnej – ujęcie międzynarodowe	109
2. Karnoprawne naprawienie szkody w ujęciu polskim	115
3. Podsumowanie	120
§ 4. Problematyka interesu prewencyjnego ofiary	121
§ 5. Podsumowanie	126
Rozdział III. Interesy ofiary w świetle celów i funkcji wybranych instytucji i instrumentów prawa karnego	129
§ 1. Wprowadzenie	129
§ 2. Cele i funkcje instytucji prawnych służących realizacji interesów ofiary	132
I. Cel a funkcja instytucji prawnej	132
II. Cele i funkcje instytucji i instrumentów odpowiedzialności deliktowej	136
III. Cele i funkcje prawa karnego	144
IV. Cele i funkcje wybranych instytucji i instrumentów prawa karnego	152
1. Wprowadzenie	152
2. Kary i środki karne jako instrumenty sądowego wymiaru kary	153
3. Naprawienie szkody wyrządzonej przestępstwem	160
4. Podsumowanie	163
§ 3. Optymalizacja sposobu zabezpieczenia interesów ofiary w systemie rozdziału	164
I. Problem subsydiarności w systemie rozdziału	164
II. Problematyka zabezpieczenia interesów ofiary w ramach jednego rozpoznania sprawy	172
§ 4. Podsumowanie	179
Rozdział IV. Bezprawie jako przedmiot kompensacji w prawie karnym	183
§ 1. Wprowadzenie	183
§ 2. Bezprawie jako obszar kompensacji	184
I. Pojęcie i aspekty bezprawia	184
II. Bezprawie jako przesłanka czynności kompensacyjnych	187
III. Bezprawie w kontekście norm sprzężonych	191
IV. Bezprawie a środki kompensacyjne	198
V. Bezprawie a dobrowolna aktywność kompensacyjna sprawcy .	205

1. Zakres bezprawia będącego przedmiotem kompensacji	205
2. Dobrowolna kompensacja bezprawia w ujęciu niemieckim	206
3. Dobrowolna kompensacja bezprawia w ujęciu polskim	212
4. Dobrowolna kompensacja przy braku indywidualnej ofiary	216
§ 3. Kompensacja bezprawia a wina	220
§ 4. Kara jako instrument kompensacji bezprawia	224
I. Kompensacyjny walor kary kryminalnej	224
II. Zakres stosowania kary jako instrumentu kompensacji bezprawia	227
§ 5. Podsumowanie	234
Rozdział V. Modele kompensacyjne w prawie karnym i instrumenty służące ich realizacji	239
§ 1. Podstawa wyróżnienia modeli kompensacyjnych	239
§ 2. Modele rozdziału	241
I. Model procesu adhezyjnego	241
II. Model „trzeciego nurtu” reakcji karnej	244
§ 3. Modele łączenia	249
I. Model sankcji kompensacyjnej	249
II. Model mieszany	256
§ 4. Model udziału	263
§ 5. Zastępcze naprawienie szkody bez udziału sprawcy jako instytucja kompensacyjna	272
§ 6. Podsumowanie	276
I. Porównanie modeli kompensacyjnych	276
1. Modele kompensacyjne a kompensacja materialna	277
2. Modele kompensacyjne a kompensacja niematerialna	280
3. Modele kompensacyjne a kompensacja sprawiedliwościowa	280
II. Ocena modeli kompensacyjnych	281
Rozdział VI. Instrumenty służące zabezpieczeniu interesów ofiary w polskim prawie karnym	285
§ 1. Wprowadzenie	285
§ 2. Zabezpieczenie interesów kompensacyjnych	286
I. Środki kompensacyjne	286
1. Obowiązek naprawienia szkody lub zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (art. 46 § 1 KK)	286
2. Nawiązka z art. 46 § 2 KK a obowiązek z art. 46 § 1 KK	294
3. Nawiązka na rzecz pokrzywdzonego i jego najbliższych – regulacje szczególne	299

4. Nawiązka na rzecz podmiotu realizującego cel społeczny ..	303
5. Nawiązka na rzecz Skarbu Państwa	305
6. Środki kompensacyjne a zabezpieczenie interesów ofiary .	307
II. Kompensacyjne obowiązki probacyjne	312
III. Dobrowolne formy kompensacji	319
1. Wprowadzenie	319
2. Dobrowolne naprawienie szkody	319
3. Pojednanie stron a kompensacja niematerialna	322
4. Znaczenie mediacji jako procesowej instytucji kompensacyjnej	325
5. Dobrowolne naprawienie szkody w trakcie orzekania	327
IV. Podsumowanie	329
§ 3. Zabezpieczenie interesów prewencyjnych	331
I. Zakazy orzekane względem sprawcy w interesie indywidualnej ofiary	332
II. Instrumenty zabezpieczające prewencyjny interes społeczeństwa	338
§ 4. Podsumowanie	341
Rozdział VII. Rola ofiary w prawie karnym a stosowanie reakcji na przestępstwo	345
§ 1. Wprowadzenie	345
§ 2. Rola ofiary w prawie karnym	345
I. Wpływ ofiary na zakres jej ochrony karnoprawnej	345
II. Wpływ ofiary na rozpoznanie sprawy karnej	349
1. Przestępstwa prywatnoskargowe	349
2. Przestępstwa ścigane na wniosek pokrzywdzonego	350
3. Uprawnienia kontrolne pokrzywdzonego	354
4. Problematyka umorzenia kompensacyjnego	356
III. Wpływ ofiary na treść reakcji karnej	361
§ 3. Rozwiązania wzmacniające rolę ofiary w prawie karnym	367
I. Wykładnia otwarta na interes ofiary przestępstwa	367
II. Sprawiedliwość naprawcza i rozwiązania konsensualne	372
III. Ograniczenie reakcji karnej do naprawienia szkody	374
IV. Rozszerzenie kategorii ofiary przestępstwa	376
§ 4. Podsumowanie	377
Wnioski końcowe	381
Indeks rzeczowy	389